

54. JEDNÁNÍ VÝBORU PRO UDRŽITELNOU ENERGETIKU A DOPRAVU

RADY VLÁDY PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ

24. BŘEZNA 2022

PODNIKATELSKÁ
**VIZE ČR
2050**

**PŘEDSTAVENÍ
VIZE 2050
CBCSD**

PODNIKATELSKÁ VIZE 2050

... STAVU ČESKÉ SPOLEČNOSTI V ROCE 2050

Pohled na dynamické globální změny posledních let a jejich očekávané dlouhodobé dopady, které prostřednictvím EU a národních strategií zásadním způsobem ovlivní již nastartované transformační procesy i v České republice.

Působení těchto dlouhodobých přeměn se tematizuje v **9 zvolených pilířích** a je v každém z těchto pilířů vyjádřeno hlavními tezemi potřebných či očekávaných změn.

9 PILÍŘŮ VIZE 2050

Pilíř 1:
**Dekarbonizace, adaptace
a energetika**
**ZMĚNA KLIMATU A VÝZVY
ENERGETIKY**

Pilíř 2:
Doprava
**MOBILITA BEZ LIMITŮ
(A ZPLODIN)**

Pilíř 3:
Sociální pilíř a zdraví
**SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST JAKO
KLÍČ K BUDOUCNOSTI**

Pilíř 4:
Cirkulární ekonomika
**REINVENCE EKONOMIKY
SMĚREM K UZAVŘENÝM
CYKLŮM**

Pilíř 5:
Financování
**FINANČNÍ SEKTOR JAKO
KATALYZÁTOR PŘECHODU
K UDRŽITELNOSTI**

Pilíř 6:
Digitalizace a konektivita
**DIGITÁLNĚ PROPOJENÁ
A INOVATIVNÍ SPOLEČNOST**

Pilíř 7:
Vzdělávání
**PRÁCE JAKO
KONTINUÁLNÍ UČENÍ**

Pilíř 8:
Potraviny
**POTRAVINY S HODNOTOVÝM
PŘESAHEM**

Pilíř 9:
Krajina a životní prostory
MÍSTA PRO KVALITNÍ ŽITÍ

HODNOTOVÁ **VIZE 2050**

JDE O VIZI SPOLEČNOSTI, KTERÁ JE:

- ▶ globálně i regionálně odpovědná
- ▶ do sebe nezahleděná
- ▶ prosperující
- ▶ udržitelná
- ▶ klimaticky neutrální
- ▶ resilientní
- ▶ tolerantní
- ▶ soudržná
- ▶ nediskriminační
- ▶ solidární
- ▶ inkluzivní
- ▶ sociálně spravedlivá

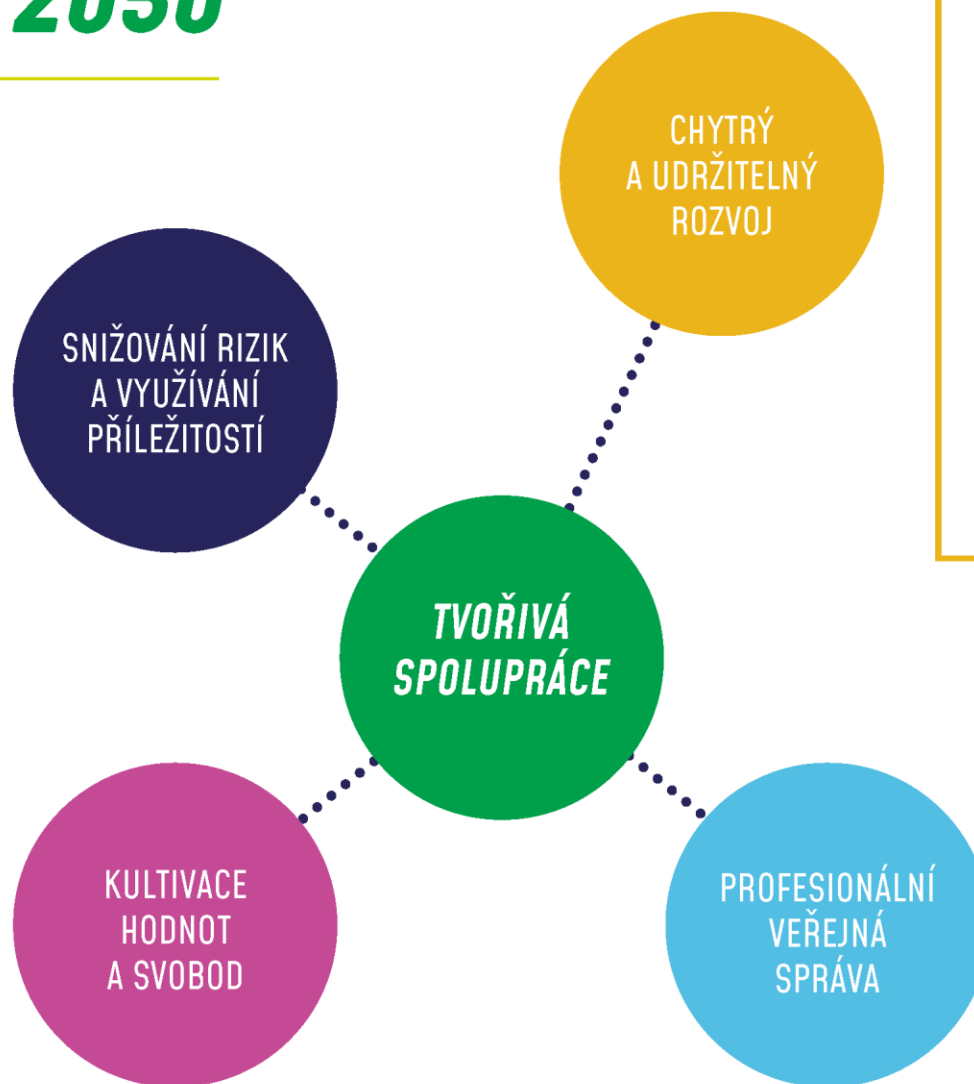
Její jednotlivé části a skupiny jsou schopny se vyslechnout a prostřednictvím otevřeného dialogu a inspirace dobrou zahraniční praxí se společně sebevědomě rozvíjet, posilovat a zlepšovat náš společný fyzický a kulturně-společenský prostor, civilizační a sociální hodnoty, ekonomiku a kvalitu života.

**TVOŘIVÁ
SPOLUPRÁCE**

KVALITATIVNÍ VIZE 2050

ČESKÁ SPOLEČNOST V ROCE 2050 JE:

- ▶ **Připravená na klíčové výzvy budoucnosti**
- ▶ **Schopná čelit výzvám udržitelného rozvoje**
- ▶ **Hodnotově kultivovaná, planetárně odpovědná**
- ▶ **Opřená o spolehlivou, efektivně uspořádanou, odborně vybavenou, iniciativní, kompetentní, výkonnou a akční veřejnou správu**

- ▶ **SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ SYSTÉMY**
- ▶ **SOUDRŽNÝ TERITORIÁLNÍ ROZVOJ**
- ▶ **PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ A PŘÍRODNÍ KAPITÁL**
- ▶ **NAKLÁDÁNÍ SE ZDROJI**
- ▶ **DIGITALIZACE A KONEKTIVITA**
- ▶ **FINANČNÍ SEKTOR**
- ▶ **VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM**

ZMĚNA KLIMATU A VÝZVY ENERGETIKY

PILÍŘ 1
DEKARBONIZACE,
ADAPTACE
A ENERGETIKA

prof. Bedřich Moldan, Ing. Vladimír Kubeček

DEKARBONIZACE A ADAPTACE

STAV A VÝHLED

Jednou ze základních výzev pro globální komunitu a definičním úkolem této generace je řešit problémy způsobené změnou klimatu, nadměrného užívání neobnovitelných přírodních zdrojů a masivní ztrátou biodiverzity. Z osmi milionů druhů žijících na této planetě je milion ohrožen vyhynutím. Dochází ke znečišťování a destrukci lesů a oceánů.

Nejviditelnějším projevem krize je rychle pokračující globální změna klimatu způsobená rostoucí koncentrací skleníkových plynů s mnoha nebezpečnými průvodními jevy jako jsou prudce rostoucí škody v důsledku změny klimatu, které ohrožují globální finanční systém. Proto je jasným cílem dosáhnout **uhlíkové neutrality** nejpozději do roku 2050.

Právě z tohoto důvodu věnujeme zvláštní pozornost sektoru energetiky, který v Česku představuje nejvýznamnější zdroj emisí skleníkových plynů a tvoří jeden z klíčů pro dekarbonizaci i posílení resilience národního hospodářství. Cílem je dosáhnout **udržitelné energetiky**, poskytující spolehlivou, dostupnou a čistou energii pro všechny, která nebude ohrožovat životní prostředí ani fungování společnosti a bude schopná pružně reagovat na předvídané změny klimatu.

Celková strategie je ale širší a zahrnuje transformaci na férovou a prosperující resilientní společnost s moderní ekonomikou udržitelně využívající zdroje, včetně přírodního kapitálu. Tato transformace musí současně být spravedlivá a inkluzivní. Musí stavět lidi na první místo a věnovat pozornost nejohroženějším regionům, odvětvím a pracovníkům.

Mají-li přicházející změny fungovat a být akceptovány, má prvořadý význam aktivní účast veřejnosti a její důvěra v nastavenou cestu. Je třeba vytvořit **společenskou smlouvu**, která spojí reprezentativně zastoupené občany s vnitrostátními, regionálními a místními úřady a občanskou společností. Základní součástí této společenské smlouvy je pak úzké sepětí s podnikatelskou sférou.

VIZE 2050

DEKARBONIZACE A ADAPTACE

1

Jasná vize
dekarbonizace
a adaptace

2

Resilientní
energetika

3

Žádná
fosilní paliva

4

Integrovaná
řešení napříč
sektory

5

Propady
uhlíku

6

Technologie

7

Výzkum
a inovace

8

Udržitelné
finance

9

Spravedlivá
transformace

10

Podpora
veřejnosti
pro transformaci

ENERGETIKA

STAV A VÝHLED

Dle aktuálně platných politik plánuje Česká republika **snížit emise** do roku 2030 o 30 % oproti roku 2005, ale v současné době není na cestě ke splnění tohoto cíle.

Podle posledních dostupných dat z roku 2019 činily emise skleníkových plynů (při vyjmutí emisí z LULUCF, tj. z využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví) 123 Mt CO₂ ekv., což odpovídá 17% snížení oproti roku 2005. Ačkoli byl výrazný pokles dosažen mezi roky 2005 a 2015, od tohoto roku jsou emise stabilní. Největší podíl na emisích skleníkových plynů má přitom **energetika** s podílem 76 %, kde 51 % připadá na **výrobu elektřiny a tepla**, za níž následuje **doprava** (20 %), **průmysl** (12 %), **domácnosti** (8 %) a **služby** (5 %).

Z hlediska paliv připadá 58 % emisí skleníkových plynů v energetice na vrub **uhlí**, následuje **ropa** s 23 % a **zemní plyn** se 17 %. Ačkoli emise z uhlí od roku 2009 výrazně klesly (-25 %) díky snižování podílu uhlí na výrobě elektřiny a tepla, spotřeba uhlí zůstává hlavním faktorem vysoké uhlíkové intenzity české ekonomiky, která je výrazně vyšší, než je průměr evropských zemí v IEA i IEA 30.

VIZE 2050

ENERGETIKA

1

Podpoříme
změnu myšlení

2

Přechod k cirkularitě
a snižování poptávky
po energii a dalších
zdrojích

3

Poptávka po čisté
energii v celém
dodavatelském
řetězci

4

Elektrifikace

5

Zvýšení investic
do výzkumu
a inovací

6

Konec
uhlí

7

Spolupráce s part-
nery, municipalitami
a vládami za účelem
společného cíle
dekarbonizace

8

Podpora politik
a nástrojů vedoucích
k dekarbonizaci

9

Podpora
vzdělávání

10

Podpora
adaptačních
opatření a CCUS

PILÍŘ 2
DOPRAVA

**MOBILITA
BEZ LIMITŮ
(A ZPLODIN)**

Ing. Jiří Pohl, prof. Miroslav Svítek

MOBILITA BEZ LIMITŮ (A ZPLODIN)

STAV A VÝHLED

Doprava, jak ji známe v současné podobě – tedy doprava poháněná z velké části **fosilními palivy**, s vysokou produkcí emisí oxidu uhličitého i znečišťujících látek – se v budoucích letech musí podstatně změnit. Cílem této transformace přitom není jen prosté snížení negativních dopadů dopravy, ale i dosažení řady benefitů pro kvalitu života, které se budou týkat celé společnosti – doprava budoucnosti totiž musí být dopravou pro každého a fungovat po **celém území** včetně periferních oblastí.

Společenským zadáním je dopravu **dekarbonizovat** a přitom jako další efekt získat kromě zdravého životního prostředí také **zrychlení** dopravy a s tím související zásadní úspory času, vyšší bezpečnost, ale také uvolnění komunikací i ploch, které jsou dnes obsazované nečinnými dopravními prostředky, ale přitom by mohly sloužit jako veřejná zeleň nebo místo pro volnočasové aktivity.

Abychom těchto benefitů dosáhli, čeká nás celá řada **konkrétních úkolů**. Mezi ně patří výstavba vysokorychlostních železnic, ale i rozvoj sítě těch konvenčních. Velkou část individuální dopravy by měl pojmout také rozvoj kvalitní elektrické příměstské a městské veřejné dopravy. Individuální dopravu, kterou eliminovat nelze, je pak třeba dekarbonizovat – velkou výzvou je v tomto ohledu související proměna energetiky, ale i rozvoj infrastruktury pro elektrické automobily.

1

Mobilita
je pro každého

2

Zdraví
a bezpečnost
na prvním místě

3

Doprava
čistá a efektivní

4

Doprava
respektující člověka
a jeho komunitu

5

Dekarbonizace
dopravy

6

Infrastruktura pro
udržitelnou, odolnou
a inkluzivní mobilitu

7

Diverzifikace
mobility

8

Cirkulární
doprava

9

Zavádění
autonomních vozidel

10

Sdílení dat
pro zlepšení
městské mobility

SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST JAKO KLÍČ K BUDOUCNOSTI

**PILÍŘ 3
SOCIÁLNÍ
ASPEKTY
A ZDRAVÍ**

PhDr. Vladimír Špidla

SOCIÁLNÍ ASPEKTY JSOU KLÍČOVÉ

STAV A VÝHLED

Člověk je součástí přírody – sám je přírodou. Naše kultura i společnost jsou přírodním produktem a jsou tak závislé na **přírodní dynamice**. Planetární meze a jejich překročení nerozhodují o přežití člověka jako živočišného druhu, ale spíše o přežití euroamerické civilizace. Česká podnikatelská rada se přihlašuje k **udržitelnému rozvoji**, kterým je „takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.“

Zvládnutí sociálních důsledků přechodu k udržitelnosti je podmínkou sine qua non pro úspěch stejně jako uchování a rozvoj zdraví. Společnost si po celou dobu transformace musí uchovat **soudržnost**, aby si udržela schopnost **spolupráce**. Pouze aktivní, podnikavá a soudržná společnost, schopná spolupracovat při řešení komplexních problémů, která je schopna spravedlivým způsobem rozdělovat výnosy i zátěže, má naději pro budoucnost.

Lze očekávat, že přechod k udržitelnému rozvoji bude mít i důsledky pro lidské zdraví a ponese s sebou zdravotní rizika, konečná bilance přechodu k udržitelnosti bude ale – pokud v ní uspějeme – kladná. Míra spolupráce, kterou pro tento účel potřebujeme, nemá v dějinách obdoby. Pokud jí ale budeme schopni, bude to znamenat **zásadní sociální přelom**. Nemůžeme ale očekávat zásadní změny, pokud se budeme držet jen v rámci dílčích oblastí lidské činnosti – při transformaci sociálního i zdravotního systému potřebujeme všechny.

1

Společensky
odpovědné
podnikání

2

Trh práce
bez diskriminace

3

Sociální aspekty
digitalizace

4

Spravedlivé
odměňování

5

Celoživotní
vzdělávání

6

Rovnováha
mezi pracovním
a osobním životem

7

Odstranění
sociálních
externalit

8

Sociální
dialog

9

Nové výzvy
sociální ochrany

10

Potlačování
černé práce

REINVENCE EKONOMIKY SMĚREM K UZAVŘENÝM CYKLŮM

**PILÍŘ 4
CIRKULÁRNÍ
EKONOMIKA**

prof. Dagmar Juchelková, Mgr. Soňa Jonášová

REINVENCE EKONOMIKY SMĚREM K UZAVŘENÝM CYKLŮM

STAV A VÝHLED

Cirkulární ekonomika (oběhové hospodářství) je zvláště relevantní pro **městské prostředí**, které zabírá pouze 2 % zemské krajiny, přitom ale spotřebovává přibližně 80 % celosvětově vyrobené energie a produkuje 75 % globálních emisí CO₂.

Cirkularita přizpůsobená pro města přitom může zahrnovat různé principy, jako je například regenerace, sdílení, optimalizace, smyčkování, virtualizace, nové nápady, akceptace, až po klasickou recyklaci. Základní přístup k cirkulární ekonomice napříč různými pojetími ale zůstává stejný, totiž **potlačení lineárního toku zdrojů** a jeho nahrazení **cirkulárním principem** v rámci definovaného systému, kde je to možné, s ohledem celkové dopady na životní prostředí a zdraví lidí.

Zároveň je však nutné dodržet **ochranu zdraví lidí a životního prostředí** tak, aby se do dalšího cyklu nevracely nebezpečné látky a sloučeniny, nebo pouze v limitovaném množství.

Pro městské prostředí se musí stát škála uvažování globálnější, součástí okrajových městských celků se stávají průmyslové parky, které je nutno integrovat so tzv. **městského metabolismu**.

Filozofie cirkulární ekonomiky, založená na principu **3R** – Reduce, Reuse, Recover (snížení spotřeby, opětovné využití, získání zdrojů z odpadu), se objevila jako alternativa k plýtvání současnými lineárními praktikami městských oblastí „**take – make – use – dispose**“.

Pro všechny ekonomické činnosti by mělo být prioritizováno **komplexní hodnocení dopadů**, např. pomocí nástrojů, jako je ekologická stopa nebo posuzování životního cyklu, a striktně by měla být respektována optimalizace procesů v rámci trojúhelníku sociálních, ekonomických a energetických dopadů.

VIZE 2050

CIRKULÁRNÍ EKONOMIKA

1

Spravedlivá
a udržitelná
transformace

2

Eko-ekonomický
přístup

3

Cirkulace zdrojů
se musí vyplatit

4

Mezioborová
spolupráce

5

Dekarbonizace,
uhlíková stopa,
životní cyklus

6

Digitalizace
cirkularity

7

Celoživotní
vzdělávání

8

Regulace

9

Rethinking
(změna myšlení)

10

Akceptace
veřejností,
diseminace

FINANČNÍ SEKTOR JAKO KATALYZÁTOR PŘECHODU K UDRŽITELNOSTI

***PILÍŘ 5
FINANCOVÁNÍ***

Ing. Hana Kovářová

FINANČNÍ SEKTOR JAKO KATALYZÁTOR PŘECHODU K UDRŽITELNOSTI

STAV A VÝHLED

Změna klimatu a zhoršování stavu životního prostředí je **celosvětovou výzvou**. Všechny státy světa si uvědomují naléhavou potřebu **konkrétních akčních kroků**, které nesnesou odkladu, a přitom zažívají první dopady negativních externalit způsobených globálním oteplováním, které jde na vrub lidské činnosti.

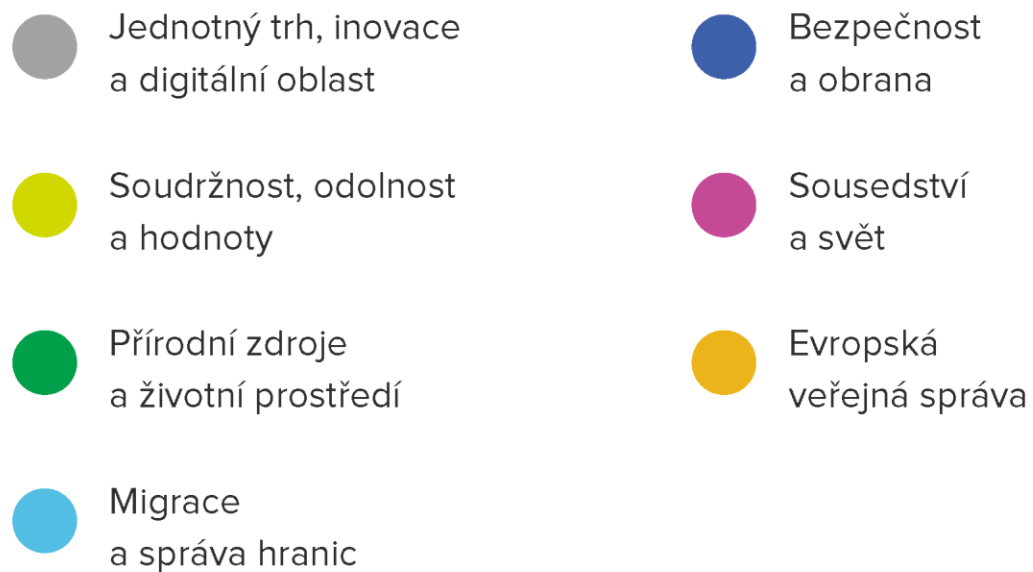
Vedle klimatických výzev čelí společnost i celosvětové **pandemii**. Během několika týdnů COVID-19 změnil dynamiku celé globální ekonomiky. Jak se krize prohlubovala a rozvíjela, podniky nasměrovaly svou pozornost, typicky standardně zaměřenou na generování zisku, k lidem. **Sociální a zdravotní** dopady se staly důležitějšími než ty **ekonomické**. Najednou vyvstaly otázky spojené s lidskou rovností, přístupem ke zdravotnickým službám a sociální rovností. Tato doba tak neplánovaně ukázala, jak hluboký vliv mají na ekonomickou stabilitu vedle ekologických faktorů také faktory sociální.

Ukazuje se, že jak enviromentální, tak sociální rizika jsou více než reálná a jejich mitigace je nezbytná. Nejde však jen o snižování a řízení rizik, ale také o kontinuální zvyšování odolnosti vůči těmto rizikům.

Stojíme na prahu nové éry společnosti, kdy si nejen uvědomujeme dopady, které má lidstvo na život na naší planetě, ale kdy jsou tyto dopady již plně **prokázány**. Na prahu éry, kdy činíme **první kroky** k napravení tohoto negativního trendu. Na prahu éry, která nás jako lidstvo musí **spojit** ve prospěch zachování života na Zemi, jak ho známe, a naopak nerozdělit nás na této cestě.

CELKOVÝ ROZPOČET 1824 MLD EUR

VFR 1074,3 | NEXT GENERATION EU 750

1

Sladění
cílů

2

Jednotný rámec,
pravidla a kultura

3

Podniky a investoři
jako spolutvůrci
standardů

4

Řízení rizik
a kapitálu

5

Mobilizace zdrojů
na podporu
udržitelnosti

6

Udržitelné produkty
a služby

7

Digitalizace
a sdílení

8

Systém motivací
a incentiv

9

Transparentnost,
data a reporting

10

Udržitelný
finanční systém
pro každého

DIGITÁLNĚ PROPOJENÁ A INOVATIVNÍ SPOLEČNOST

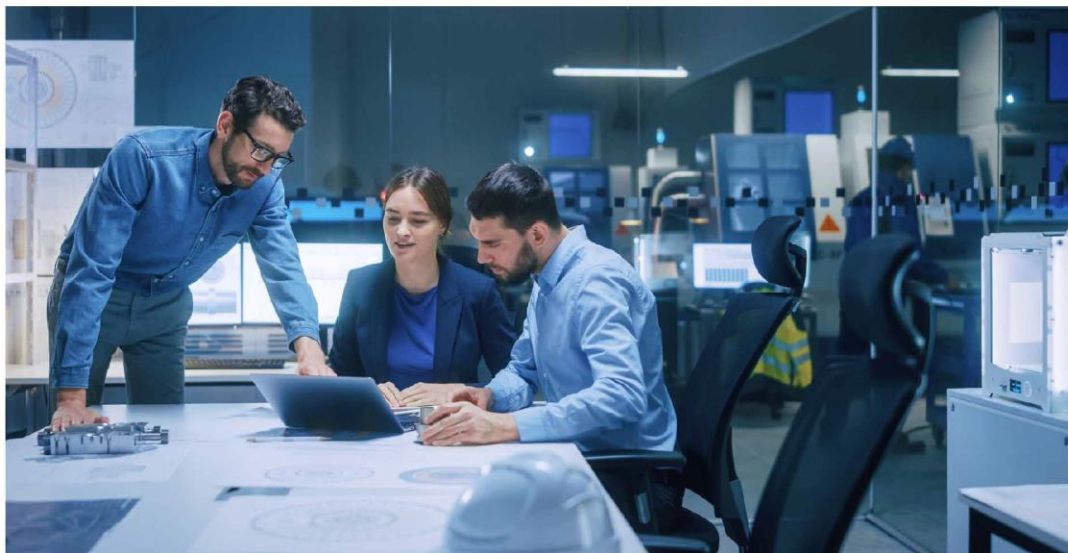
***PILÍŘ 6
DIGITALIZACE
A KONEKTIVITA***

Mgr. Petr Dovolil, prof. Miroslav Svítek

DIGITÁLNĚ PROPOJENÁ A INOVATIVNÍ SPOLEČNOST

STAV A VÝHLED

Široce využívané digitální technologie i správa dat v digitálně propojeném prostředí (konektivita) jsou a ve stále větší míře budou **klíčovým předpokladem** pro získávání větší hodnoty z aktiv a zdrojů podniků (fyzických, lidských, materiálových, energetických, finančních a dalších).

Budou hrát zásadní a trvalou roli v zajištění **konkurenceschopnosti českých podniků** a jejich produkce na mezinárodních trzích. Ve svých dopadech na národní hospodářství pak budou i spoluurčovat obecnou prosperitu a udržitelnou kvalitu života v Česku, a to ve všech třech aspektech udržitelnosti: hospodářském, environmentálním a sociálním.

Digitalizace a konektivita představují v nastupující době čtvrté průmyslové revoluce jedinečnou příležitost zásadním způsobem strukturálně **změnit české hospodářství** napříč hospodářskými sektory směrem k tvorbě větší přidané hodnoty.

Jsou šancí vybudovat na systematickém rozvoji **silných stránek Česka** (geografická poloha, geopolitické začlenění, bezpečnost, rozvinutý průmysl, kreativita, dobrá všeobecná technická vzdělanost a další) a na zmírnění či odstranění jeho **slabých stránek** (nerozvinuté instituce, zaostalé regulace a standardy, nízká úroveň sladění školství a výzkumu a vývoje s potřebami podniků, relativně nízká propojenost se zahraničními centry inovací...) novou, moderní, nízkouhlíkovou, inovativní, klimaticky neutrální a odolnou digitální ekonomiku se silným digitálním sektorem výzkumu a vývoje.

1

Spolehlivé
vysokokapacitní
komunikační sítě
pro celé Česko

2

Superpočítače,
kvantové počítače
a jejich expertní
zajištění

3

Národní síť
klimaticky
neutrálních
datových center

4

Kvalitní a široce
dostupné základní
i speciální celoživotní
digitální vzdělávání

5

Moderní institucionální
rámec digitalizace
a inovací pro podnikání,
veřejnou správu
a zastavěné prostředí

6

Kybernetická
bezpečnost digitálního
prostoru a resilience
digitálních služeb
a sítí

7

Moderní
digitální standardy
a informační rámce

8

Veřejné digitální
služby

9

Národní centrum
a národní programy
průmyslu 4.0

10

Národní centrum pro
digitální zastavěné
Česko, národní ekosys-
témy bimu, digitálních
dvojčat a umělé
inteligence

DĚKUJEME VÁM ZA POZORNOST

PETER KALAŠ

vícepředseda CBCSD

E: kalas.peter@gmail.com

M: +420 602 137 944

PETR DOVOLIL

člen předsedy CBCSD

E: petr.dovolil@pwc.com

M: +420 732 501 583

**PODNIKATELSKÁ
VIZE ČR
2050**